

Sociale veiligheid

*Accommodaties Hengevelde:
WHC, WVV'34, Cupido en WTC*

SSGH,

*Werkgroep Samen
2-4-2019*

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Sociale Veiligheid	2
Preventie	3
1. Onderwerp op de agenda	
2. Risicoanalyse	
3. Omgangs- en gedragsregels	
4. Vertrouwenscontactpersoon (VCP)	
5. Aanstellen van vrijwilligers	
6. Implementatie	
Meldprocedure	7
Bijlage 1	10
Bijlage 2	11
Bijlage 3	12
Bronnen	13

INLEIDING

Iedereen moet in zijn of haar vrije tijd plezierig en veilig kunnen samenkomen, sporten en spelen, zonder dat zij in aanraking komen met ongewenst gedrag in welke vorm dan ook. Ook voor alle vrijwilligers is het fijn werken als we samen zorgen voor een plezierige en veilige (sport)omgeving.

De NOC-NSF heeft duidelijke richtlijnen hierover en adviseert verenigingen om de sociale veiligheid onder de aandacht te brengen en te houden door hier beleid op te maken. In Hengevelde heeft de SSGH (Stichting Sport- en Gemeenschapsvoorzieningen Hengevelde) met het aanstellen van vertrouwenscontactpersonen de eerste stap gezet om dit gezamenlijk op te pakken.

Er is een werkgroep opgericht met de vertrouwenscontactpersonen en vertegenwoordigers van WTC, WVV '34, Cupido, WHC en SSGH: de werkgroep Samen.

Werkgroep Samen wil in dit beleidsstuk de aanpak rondom sociale veiligheid in Hengevelde vastleggen, zodat we met alle vrijwilligers, sportverenigingen en gebruikers van Kulturhus de Marke een basis leggen waarin iedereen weet wat zijn of haar bijdrage kan zijn om sociale veiligheid te waarborgen.

SOCIALE VEILIGHEID

Sociale veiligheid is een breed begrip. Werkgroep Samen spreekt over een sociaal veilige omgeving als iedereen zich plezierig, veilig en vrij voelt. We spreken over sociale onveiligheid als er situaties zijn waarbij mensen zich om wat voor reden dan ook onprettig, onveilig en/of bedreigd voelen. Daarbij kan het bijvoorbeeld gaan om geweld, seksuele intimidatie, treiteren, pesten, discriminatie, intimidatie, criminaliteit, vandalisme, vernedering, ongepast en/of aanstootgevend gedrag. We noemen dit in het verdere document grensoverschrijdend gedrag. Bepalend daarbij is dat de situatie door een betrokkene als ongewenst wordt ervaren.

Werkgroep Samen wil alle gebruikers van Kulturhus de Marke, alle vrijwilligers en sportverenigingen in Hengevelde een sociaal veilige omgeving bieden, waarin grensoverschrijdend gedrag niet geaccepteerd wordt. Daarbij hoort dat we samen afspreken wat we wel willen, zodat we elkaar kunnen aanspreken op gedrag wat we niet willen.

Om de sociale veiligheid binnen Hengevelde op te pakken moeten we beginnen met bewustwording. We kunnen grensoverschrijdend gedrag nooit voor 100% voorkomen, maar we kunnen met elkaar er wel voor zorgen dat de kans erop zo klein mogelijk is. En duidelijke afspraken maken met elkaar hoe we hiermee om willen gaan. Daarom is het van belang dat elk bestuur van een stichting of vereniging binnen Hengevelde dit beleid onderschrijft en haar beleid hierop is gericht.

Werkgroep Samen neemt als uitgangspunt het stappenplan van de NOC*NSF om bestuurders te ondersteunen in het creëren van een sociaal veilige omgeving. We besteden aandacht aan onderstaande thema's die verderop in dit hoofdstuk verder uitgewerkt worden.

1. Onderwerp op de agenda
2. Risicoanalyse
3. Omgangs- en gedragsregels
4. Vertrouwenscontactpersoon (VCP)
5. Aanstellen van vrijwilligers
6. Implementatie

1. ONDERWERP OP DE AGENDA

Essentieel is dat dit onderwerp bij iedereen op de agenda komt, verenigingen, stichtingen, vrijwilligers, ouders, jeugd en andere betrokkenen. Naast dat het onderwerp op de agenda komt is het van belang dat het onderwerp op de agenda blijft. Een gedegen stappenplan voor implementatie en borging zijn hierbij van groot belang. Dit beleidsstuk is de eerste aanzet hiertoe.

2. RISICOANALYSE

Bij de risicoanalyse gaat het er om te kijken wie wanneer en waar in de gelegenheid is grensoverschrijdend gedrag te vertonen en wie wanneer en waar kwetsbaar is voor dergelijk gedrag. Bewustzijn van bestuur en vrijwilligers en de cultuur zijn daarbij ook belangrijk.

Vanwege het multifunctionele karakter van het Kulturhus, de voetbalaccommodatie en de tennisaccommodatie vormt een brede groep gebruikers en bezoekers een risico en is in principe niemand uit te sluiten. Binnen de accommodaties vinden een breed scala aan activiteiten plaats gedurende de hele week in allerlei samenstellingen.

Elk bestuur of stichting zal zijn eigen risicoanalyse moeten gaan uitvoeren waarbij zij aandacht hebben voor:

- de sfeer en cultuur binnen hun vereniging of stichting
- de fysieke omgeving, veiligheid en beveiliging van de accommodatie
- hun beleid sociale veiligheid.

De risicoanalyse is een soort nulmeting waar doelen die men in de toekomst wil behalen op kunnen worden gebaseerd. In bijlage 1 staan handreikingen voor het maken van een risicoanalyse.

3. OMGANGS- EN GEDRAGSREGELS

Omgangsregels zijn de algemene uitgangspunten voor het gedrag. Het actief hanteren en uitdragen van omgangsregels helpt om overschrijding van grenzen te voorkomen.

Voor onze omgangsregels werkt Werkgroep Samen vanuit de volgende vijf centrale begrippen:

- Plezier
- Veiligheid
- Eigen Verantwoordelijkheid
- Respect
- Trots

Per begrip hebben we een omgangsregel geformuleerd. Deze staan beschreven in bijlage 2 en zijn zichtbaar op borden bij alle (sport)accommodaties in Hengevelde.

Naast deze omgangsregels is het van belang om ook gedragsregels op te stellen, anders dan omgangsregels zijn gedragsregels afdwingbaar. De gedragsregels vormen, aangevuld met de omgangsregels, een richtlijn voor de omgang tussen alle mensen die op de een of andere manier gebruik maken van de verschillende (sport)accommodaties in Hengevelde. Binnen de verschillende accommodaties is het de taak van de stichting en de verenigingen om er voor te zorgen dat iedereen die betrokken is op de hoogte is van deze gedragsregels.

Deze regels gelden voor alle begeleiders, gebruikers, vrijwilligers en bezoekers van de verschillende (sport)accommodaties en daarom is de term begeleider in de gedragsregels zoals deze voor sport zijn opgesteld vervangen door gebruiker:

- De gebruiker zorgt voor een omgeving waarbinnen men zich veilig voelt.
- De gebruiker onthoudt zich ervan een ander te bejegenen op een wijze die die andere in zijn waardigheid aantast.
- De gebruiker onthoudt zich van elke vorm van (machts)misbruik of ander grensoverschrijdend gedrag.
- Seksuele handelingen en seksuele relaties met jeugdigen onder 16 jaar zijn onder geen beding geoorloofd en worden beschouwd als seksueel misbruik.
- Bij het gebruik van de accommodatie wordt met respect omgegaan met de gebruiker(s) en de ruimte waarin de gebruiker(s) zich bevinden, met name de kleedkamers.
- De gebruiker onthoudt zich van grensoverschrijdend gedrag via welk communicatiemiddel dan ook.
- De gebruiker heeft de plicht, voor zover in zijn vermogen ligt, andere gebruiker(s) te beschermen tegen schade en (machts)misbruik.
- De gebruiker zal een andere gebruiker geen (im)materiële vergoeding geven met de kennelijke bedoeling tegenprestaties te vragen.
- De gebruiker zal er actief op toezien dat deze regels worden nageleefd door iedereen. Indien de gebruiker gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragsregels zal hij de daartoe noodzakelijke actie(s) ondernemen.
- In die gevallen waarin de gedragsregels niet (direct) voorzien, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van de gebruiker in de geest hiervan te handelen.

4. VERTROUWENSCONTACTPERSOON

De vertrouwenscontactpersoon is een aanspreekpunt voor iedereen die opmerkingen heeft over of te maken heeft met grensoverschrijdend gedrag. Wanneer iemand iets heeft te melden over grensoverschrijdend gedrag kan het een of meerdere van de onderstaande acties uitvoeren:

- de melder kan diegene die het grensoverschrijdende gedrag vertoond hierop aanspreken. Dit is voor de werkgroep Samen de meest wenselijke actie, maar we begrijpen dat dit niet altijd kan.
- de melder kan een begeleider, trainer of commissielid inschakelen om het gedrag te bespreken.
- de melder kan een bestuurslid aanspreken om het gedrag te bespreken, zodat er eventuele maatregelen genomen kunnen worden.
- de melder kan de zaak bespreken met een vertrouwenscontactpersoon (VCP). De VCP kan een luisterend oor bieden, advies uitbrengen of waar nodig doorverwijzen naar andere externe deskundigen.

De vertrouwenscontactpersoon biedt een luisterend oor, geeft raad en verwijst door voor geschikte hulp. De vertrouwenscontactpersoon is op de hoogte van de mogelijkheden die er zijn om hulp te krijgen. Daarnaast adviseert en stimuleert een vertrouwenscontactpersoon om preventieve maatregelen te nemen rondom sociale veiligheid. In bijlage 3 staat het functieprofiel van een vertrouwenscontactpersoon verder omschreven.

5. AANSTELLEN VAN VRIJWILLIGERS

Het is raadzaam om nieuwe vrijwilligers te screenen. Een kennismakingsgesprek en het checken van eventuele referenties zijn daarbij de belangrijkste stappen. Bij het vervullen van functies waarin gewerkt wordt met vertrouwelijke gegevens, kwetsbare personen, geld of goederen is aan te raden om een verklaring omtrent gedrag (VOG) op te vragen.

Het is ook niet ongebruikelijk om voor bepaalde vrijwilligersfuncties een VOG verplicht te stellen. Een VOG is een verklaring waarbij het Ministerie van Justitie controleert of een aanvrager strafbare feiten heeft gepleegd die een risico vormen voor de functie waarvoor de verklaring wordt aangevraagd. Zo zal iemand die ooit veroordeeld is voor ontucht met minderjarigen geen VOG krijgen voor trainer, begeleider van een jeugdteam. Het feit dat iemand zo'n verklaring kan overleggen betekent overigens niet dat iemand nooit met Justitie in aanraking is geweest.

Sportverenigingen kunnen het registratiesysteem Seksuele Intimidatie bevragen of de kandidaat is opgenomen in het registratiesysteem voor plegers seksuele intimidatie. Dit sportbrede systeem, dat goedgekeurd is door het College Bescherming Persoonsgegevens, registreert plegers na een straf of tuchtrechtelijke veroordeling voor een van te voren vastgestelde periode. Een aanvraag kan ingediend worden bij de gemachtigde van de sportbond waarbij de vereniging is aangesloten.

6. IMPLEMENTATIE

Alle verenigingen zullen op hun eigen wijze invulling geven aan de implementatie van dit beleid. De leden zullen in ieder geval geïnformeerd worden tijdens de verschillende jaarvergaderingen, zodat ze op dat moment officieel akkoord kunnen geven voor het aanstellen van de vertrouwenscontactpersonen. Daarnaast kunnen de verenigingen nog gebruik maken van hun site, nieuwsbrieven en verschillende sociale media om de leden te informeren en op te hoogte te houden van de ontwikkelingen omtrent dit thema. De communicatie naar buiten toe zal gezamenlijk worden opgepakt en vormgegeven.

1. WIE KAN ER EEN MELDING MAKEN?

Iedereen, die in welke vorm dan ook, gebruik maakt van de verschillende accommodaties en melding wil maken van grensoverschrijdend gedrag kan zich wenden tot de vertrouwenscontactpersoon. Iedereen die op de hoogte is gebracht van feiten dan wel in het bezit is gekomen van schriftelijke stukken met betrekking tot een geval van grensoverschrijdend gedrag is verplicht tot geheimhouding van deze feiten tegenover derden en draagt er zorg voor dat bedoelde stukken niet onder ogen van derden komen zonder medeweten en akkoord van melder en betrokkenen. Vermelding van namen en personen in de rapportage of anderszins zal alleen gebeuren als dit volgens het oordeel van de vertrouwenscontactpersoon noodzakelijk is.

2. BEGRIPSOMSCHRIJVINGEN

- Grensoverschrijdend gedrag: alle overtredingen van de omgangsregels en gedragsregels zoals vastgesteld in dit beleidsstuk.
- Melder: een persoon die zich met een melding tot de vertrouwenscontactpersoon wendt.
- Betrokkenen: diegenen waarover een melding is gedaan of erbij is betrokken.
- Vertrouwenscontactpersoon: diegene die de eerste opvang van de melder verzorgt indien een melding wordt ingediend of overwogen.

3. VERANTWOORDING VERTROUWENSCONTACTPERSOON

De vertrouwenscontactpersoon is ten aanzien van zijn/haar specifieke taken verantwoording verschuldigd aan de besturen van de SSGH, Cupido, WHC, WTC en WVV'34.

4. WERKWIJZE VERTROUWENSCONTACTPERSOON

De werkwijze van de vertrouwenscontactpersoon wordt gekenmerkt door omzichtigheid en vertrouwelijkheid en kan bestaan uit advisering, begeleiding en/of bemiddeling. Daar waar mogelijk stimuleert de vertrouwenscontactpersoon melder/meldster zelf een oplossing te bewerkstelligen.

Bij de afweging over zijn/haar opstelling houdt de vertrouwenscontactpersoon rekening met:

- de aard van de problemen waarop de melding betrekking heeft
- het persoonlijk belang en welzijn van melder, betrokkenen, de belangen van anderen en de belangen van Stichting SSGH en daar waar van toepassing de betrokken vereniging of stichting.

5. TAAKGEBIEDEN VERTROUWENSCONTACTPERSOON

- Opvang, advisering en begeleiding van de persoon die een melding maakt in verband met grensoverschrijdend gedrag.
- Het eventueel voeren van overleg met de betrokken besturen.
- De melder behulpzaam zijn op alle mogelijke manieren die in redelijkheid verwacht mogen worden.
- Het verschaffen van feitelijke informatie aan een eventuele bemiddelaar als melder en betrokkenen bemiddeling zinnig achten.
- Het eventueel doorverwijzen naar een andere (externe) hulpverleningsinstantie.
- Het bieden van eventuele nazorg aan de melder.
- Het onderhouden van contacten met de verschillende onderdelen binnen de verenigingen.
- De vertrouwenscontactpersoon is bevoegd tot het inwinnen van inlichtingen, echter nooit verder dan strikt noodzakelijk voor de behandeling van de melding.
- Er worden door de vertrouwenscontactpersoon geen handelingen verricht ter uitvoering van de taken anders dan met instemming van de melder.

De taken van een vertrouwenscontactpersoon zijn de volgende:

1. Eerste opvang/aanspreekpunt
2. Doorverwijzen
3. Preventieactiviteiten

1. Eerste opvang/aanspreekpunt

De VCP:

- laat de melder het verhaal vertellen, vraagt door en probeert een helder beeld te krijgen van de melding
- bespreekt mogelijke opties en doorverwijzingen
- informeert de eventueel andere betrokkenen over de procedures op basis van de meldprocedure en/of de klacht en/of tuchtreglement van de betreffende sportbond
- vult het registratie- en rapportageformulier in.

2. Doorverwijzen

De VCP verwijst melder, betrokkenen, sportbond of sportvereniging door naar een NOC*NSF vertrouwenspersoon en/of -adviseur, klacht-/tuchtcommissie van de sportbond, advocaat, politie en/of andere hulpverleners.

3. Preventieactiviteiten

De VCP:

- profileert zich binnen de eigen organisatie, zorgt ervoor dat iedereen binnen de organisatie op de hoogte is van het bestaan van de VCP
- houdt zich op de hoogte van (landelijke) ontwikkelingen op het terrein van preventie en sanctionering van grensoverschrijdend gedrag
- draagt bij aan beleidsuitvoering op stichtingsniveau met betrekking tot landelijke ontwikkelingen in het beleid sociale veiligheid
- geeft (on)gevraagd advies en informatie aan de verschillende besturen waarmee gericht beleid kan worden ontwikkeld.

6. REGISTRATIE

De vertrouwenscontactpersonen registreren de meldingen op anonieme wijze. Daarnaast brengen zij jaarlijks een verslag uit wanneer er een melding is gemaakt, aan de verschillende besturen die betrokken waren bij de melding, op een zodanige wijze dat de gegevens niet verwijzen naar een persoon.

Handreikingen risicoanalyse

De risicoanalyse biedt een vertrekpunt voor een sportvereniging die preventiebeleid inzake grensoverschrijdend gedrag wil opzetten. De basis van de risicoanalyse is een vooraf opgestelde vragenlijst. Deze dient als gids om de belangrijkste onderwerpen die bij het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag een rol spelen, aan een onderzoek te onderwerpen.

1. Het bestuur geeft officieel opdracht tot het houden van een risicoanalyse. Dit doet zij omdat zij een start wil maken met preventiebeleid inzake grensoverschrijdend gedrag. De risicoanalyse gaat daarbij fungeren als nulmeting.
2. Het bestuur stelt een werkgroep samen, waarin de belangrijkste geledingen en betrokkenen van de sportvereniging zijn vertegenwoordigd: kader, (jeugd)leden, vrijwilligers, ouders, eventueel sponsoren (in totaal minimaal 3, maximaal 6). Dit team krijgt officieel de opdracht de analyse uit te voeren en te rapporteren aan het bestuur. De werkgroep kan eventueel worden aangevuld met een externe deskundige (vanuit bijvoorbeeld een sportbond). Afgesproken wordt hoe en wanneer wordt gerapporteerd.
3. De werkgroep maakt gebruik van een scorelijst, aangevuld met een aantal interviews met personen uit de verschillende geledingen van de sportvereniging.
4. De werkgroep vult zelf de scorelijst in en neemt de interviews af. Voor de interviews kan een selectie van de uitspraken op de vragenlijst als richtlijn dienen. Van belang is dat het team meningen hoort van een aantal personen met name over gevoelens van (on)veiligheid, ter aanvulling van haar eigen mening en observaties.
5. Na het afnemen van de interviews en het invullen van de scorelijst maakt de werkgroep een analyse van haar bevindingen. Om de voortgang erin te houden moet van te voren worden afgesproken wanneer deze rapportage gereed is, bijvoorbeeld drie weken na afronding van de scorelijst en de interviews.
6. Het is aan het bestuur om in samenspraak met de werkgroep en op basis van afspraken met de leden, bekendheid te geven aan de resultaten en om de analyse te gebruiken voor het feitelijk invullen van haar preventiebeleid binnen de sportvereniging

Voorbeelden van scorelijsten zijn te vinden in het Handboek SI voor sportverenigingen die is uitgegeven door de NOC*NSF.

Samen

Voor een plezierige
en veilige (sport)omgeving!

Eigen verantwoordelijkheid

Wij zijn verantwoordelijk voor ons eigen gedrag. Dus...
Wij mogen elkaar daarop aanspreken.
Wij houden de ruimte om ons heen netjes.
Wij gaan zorgvuldig om met de spullen van een ander.

Respect

Wij hebben respect voor elkaar. Dus...
Wij behandelen elkaar zoals we zelf behandeld willen worden.
Wij laten iedereen in zijn of haar waarde.
Wij accepteren beslissingen.

Trots

Wij zijn trots op onze vrijwilligers en onze accommodatie. Dus...
Wij waarderen de inzet van onze vrijwilligers.
Wij houden ons aan de afspraken.
Wij zijn betrokken bij elkaar en de vereniging.

Veiligheid

Wij zorgen voor een veilige omgeving voor iedereen. Dus...
Wij accepteren elkaars grenzen.
Wij letten op de woorden die we gebruiken.
Wij zijn open en eerlijk.

Plezier

Wij zijn samen verantwoordelijk voor een goede sfeer. Dus...
Wij spelen sportief met en tegen elkaar.
Wij zijn positief naar elkaar.
Wij laten iedereen meedoen.

iets melden?
Scan deze QR code

Functieprofiel vertrouwenscontactpersoon

Randvoorwaarden

De VCP:

- is geen bestuurslid
- heeft een duidelijk aanspreekpunt binnen bestuur en/of directie bv. respectievelijk de voorzitter of directeur
- wordt een keer in de vier jaar gekozen door de interne democratische geledingen en/of aangesteld door de directeur
- kan om de vier jaar een VOG overleggen
- is niet inhoudelijk betrokken bij procedures
- werkt conform een protocol.

Attitude

De VCP:

- is een sociaal, toegankelijk, oprecht en gezaghebbend persoon
- geniet het vertrouwen van de bij de sportvereniging of sportbond betrokken medewerkers en leden
- heeft levenservaring, is integer en heeft een evenwichtige persoonlijkheid
- is een persoon die zich neutraal en onafhankelijk op kan stellen
- heeft affiniteit met een sociaal veilige sportomgeving en wil daaraan een bijdrage leveren.

Vaardigheden

De VCP:

- is in staat zichzelf en het onderwerp sociale veiligheid en seksuele intimidatie aan de doelgroepen te kunnen presenteren
- kan een vertrouwelijk gesprek voeren met de melder, betrokkenen, sportbond of sportvereniging
- kan reflecteren
- kan omgaan met vertrouwelijkheid en weerstanden
- kan omgaan met emoties van zichzelf, de beschuldigde, het slachtoffer en de omgeving.

Kennis

De VCP:

- weet welke procedures er bij een (dreigend) incident gevolgd kunnen worden
- heeft voldoende kennis van procedurele gang van zaken rondom het indienen van een melding
- kent de sociale kaart betreffende seksuele intimidatie
- kent de individuele en groepsprocessen die spelen bij (seksueel) grensoverschrijdend gedrag
- heeft kennis van de interne organisatiestructuur en cultuur.

Bronnen

- Brochure sociale veiligheid voetbalaccommodaties
- Beleidsstuk sociale veiligheid Dorpsaccommodatie DAR
- NOC*NSF, Toolkit: Beleid voeren tegen seksuele intimidatie en ander grensoverschrijdend gedrag. Voor sportverenigingen